

Előfizetési árak:

Egész évre 10— K
Fél évre 5— K
Negyed évre 2.50 K

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik szerdán és szombaton.

BAJA

Kiadóhivatal

Kazal József könyvnyomdája, ahol előfizetések és hirdetések felvételnek. Telefon 45.

Szerkesztő: ég

Baja, Eötvös József-utca 2. szám. Telefon 116.

Felolvas szerkesztő és lapfajdos: Meskó Zoltán.

A törvényhatósági bizottság.

A város parlamentje, a törvényhatósági bizottság intézi a városnak a sorsát. Itt határoznak nagyfontosságú tervek fölött, itt döntenek el közérdekű kérdéseket. A törvényhatósági bizottság oly fontos szerve tehát a városnak, hogy tőle függ a város egészséges fejlődése, a polgárok boldogulása.

Ha ez a szerv nem egészséges, akkor beteg az egész városi közigazgatás, akkor nincs haladás, nincs fejlődés.

A városi képviselőtestülettől függ minden! Ha ezen testületben oly férfiak foglalnak helyet, akik mentesek minden kicsinyességtől, akik dolgozni tudnak és akarnak is, akik tisztán, becsületesen és főképp önzetlenül akarják a közügyeket, a város érdekeit szolgálni, akkor felébred a város kóros álmából, akkor boldogulni fogunk.

Szóval a közgyűlési tereiben csak a való férfiaknak van helye.

Sajnos nálunk, a mi törvényhatóságunkban igen sokan vannak, akik nem felelnek meg a fenti követelményeknek.

Igen nagy azoknak a száma, akik csak egy számot jelentenek a közgyűléseken. Nekünk pedig nem numerusokra, hanem érdekünket képviselő férfiakra van szükségünk.

A közgyűlésen bátor és szókimondó, de amellet nem botrányos vitákat provokáló, komoly és igazságszerető képvil-

sélokra van szükség, akik a város iránti szeretet sugallta nemes indokokból dolgoznak.

Mi elégedetlenek vagyunk ugyan sorsunkkal, de nem igyekezünk sivár helyzetünkön változtatni. Mi csak sopánkodni tudunk, de komoly kintartással céltudatos munkát kifejtteni nem.

Mi mindig másokban keressük a hibát, tehát sohasem találjuk meg azt önmagunkban.

Nekünk könnyebbséget okoz és vigaszt nyújt, ha a város vezetőségét, a tanácsot okolhatjuk a stagnálásért, de megfeledekünk az igazságról, mely azt mondja, hogy a törvényhatósági bizottság az oka mindennek.

Nyíltan és határozottan kijelentjük, hogy Baja város törvényhatósági bizottsága jelenlegi összetételében nem teljesíti úgy a kötelességét, mint azt a város polgársága jogosan megkövetelhetné és meg is követeli!

A tisztelt városatyák közül igen sokan csak akkor járnak fel a közgyűlésre, ha véletlenül egyéb szórakozásuk nem akad.

Egy része a képviselő uraknak pedig azt hiszi, hogy eleget tett már a kötelességének, ha a helyén szép csendesen üldögél.

Épp úgy mint ezekre, nincs szükség azokra sem, akik fásultak a közügyek iránt, akiknek teher a városi képviselőség, akik a munkából nem veszik ugyan ki a részüket és a küz-

delemben igen csendesek, de annál hangosabbak ha sikerről lehet beszámolni. Az ilyen finom érzékű urakat, akiket minden úntat, akiket semmi sem érdekel, igen könnyen nélkülözhetjük.

A közgyűlési terembe más szellemnek kell bevonulnia, ha azt akarjuk, hogy város maradjunk.

A választópolgároktól függ a város jövője. Ha oly férfiakat küldenek a város parlamentjébe, akik mindig csak a város érdekeit tartják szem előtt, akik azért vállalják a városi képviselőséget, hogy annak tisztességgel meg is feleljenek, akik a városatyaságot nem csinnek, hanem komoly hivatásnak tekintik, akkor egy szebb jövő fog Baja városának felvirradni.

Pusztit a kolera.

Amitől féltünk, amitől retgettünk, az bekövetkezett. Az országban mindenfelé felütötte vészese fejt az ázsiai kolera. Nap-nap után jönnek a rémítő hírek, terjed feltartóztatlanul, mindig nagyobb mérveket öltve. Pár héttel ezelőtt mindenfelől megnyugtató híreket menesztettek szét, hogy nincs baj, vaklármá az egész, így meg úgy, rendben van minden. És íme, a valóság már el nem titkolható, a szomorú tényről a reális számok adnak kétségbeesítő bizonyosságot. Fővárosunkban, Budapesten hivatalosan megállapították az ázsiai kolérát, csütörtök délig 7 pozitív koleraeset fordult elő, halálal végződve. — Bereg megyében több mint

60 kolerás megbetegedés történt pár nap alatt, melynek több, mint a fele halálal végződött. Krassó megyében szintén számos halálos kimenetelű eset történt. A bácskai esetekben a bakteriológiai vizsgálat megállapította, hogy Csurog és Szenttamás községekben előfordult megbetegedések esetében ázsiai koléráról volt szó. Temes megyében valóságos „kolera-góc” keletkezett, halálos véggel. A belügyminiszterium 26 koleragyanus megbetegedést ismer el.

Körül vagyunk véve a kolérával, a tőzsomszédságunkban is aratót már a kór. A legnagyobb gondosságot, körültekintést, lelkiismeretességet igényel a komoly helyzet. Mindenféle betiltották a vásárokat, a gyülekezéseket. Nálunk a jövő héten lesz országos vásár, az ország minden részéről jönnek majd Bajára emberek és félé, hogy elhozzák magukkal az irtóztatót, a rémítő, az ázsiai kolérát. Multkor már céloztunk miederre, most, hogy nagyon is komollyá vált a helyzet, csak erősebben, aláhuzva harsoghatjuk és kell is ezt tennünk, hogy védekezzünk, óvjuk magunkat a kórtól. A tények beszélnek. Baja nagyon jó talaja lenne a kolérának. Nagyon, de nagyon óvakodjunk, tegyenek meg mindent az illetékes fórumok, hogy még csak alkalom se legyen rá, hogy még csak gondolatban se jöjjön közbénk az átkos veszedelem.

Testkultusz.

A klasszikus szép, amely az örökkévalóságig meg fogja tartani jelentőségének integritását, egy gyönyörű törekvést hagyott emlékül többek között reánk, nevezetesen a „mens sana in corpore sano”-t (Ép testben, ép lélek!)

Nem akarjuk ez alkalommal a művészet s esztétika szempontjából vizsgálni ezt az utmutást, de foglalkoznunk kell e tárggyal orvosi szempontból.

-- Az állandóan melegítő --

METEOR

kályhák

a legjobbak s leg-tökéletesebbek!!

Kevés fűtőanyag, nagy fűtő-képesség!

Minden tüzelőanyagra és minden fűtési célra alkalmasak! Kapható úgy egyszerűbb, mint diszesebb kivitelben! Eddig 800.000 darab van forgalomban. Minden eredeti „METEOR” kettős csillag védjeggyel van ellátva. Óvakodjunk tehát az értéktelen utánzatoktól!

Eredeti „METEOR” kályhák Baján csakis:

DRESCHER GYULA

vaskereskedésében kaphatók.

A gépek korszaka megrontotta a levegőt, különösen a városi emberét: az egyre gyarapodó kényelmi tényezőkkal egyidejűleg elenyésznek az izmaink, pusztít Magyarországon a tüdővész, a tuberkulózis statisztikáját Oroszország után Magyarország gyarapítja legjobban. Ezek a szomorú tények jelzik egyúttal a fontosságát annak a tárgynak, melylyel e sorok keretében foglalkozunk.

Az emberi test a természetből fogva munkára van praedestinálva, nevezetesen fizikai munkára és csak abban az esetben tudja szerveinek épségét megtartani, ha ezt a munkát el is végzi. Az a test, amely nem végez fizikai munkát elszenyved. Ez a körülmény arra bírta a fizikai munkát hivatásszerűleg nem foglalkozókat, hogy testüket mesterséges uton dolgoztassák és ez a művelet a testedzés.

Ha tehát maradi szülők arra hivatkoznak, hogy nagyapáink egészségesek voltak torna nélkül is, ne felejtsek el, hogy nagyapáink természetes munkát végeztek, nem volt tehát szükséges azt mesterséges munkával pótolni.

A testedzés az ókorban volt virágzásának tetőpontján. Hellas félistenként tisztelte olympiai győzteseit s ha valaki be tudta bizonyítani, hogy olympiai győztesnek az uo-kája, az máris elég jogcím volt arra, hogy az állam gondoskodik az eltartásáról.

A középkori lovagi tornák már kizárólag praktikus célzatúak voltak, a szép kifejlesztett test már közömbös, mert akkor erős vallási szelében nevelkedtek és bizony az ő hitbeli példaadóikat különös, hosszú, sovány szenteknek ábrázolták.

Az ujkor biológiája emelte fel újra a testnevelés zászlaját, még pedig elsősorban a Skandináv-államokban. A híres svédgyakorlatok a világ leg-egyszerűbb testmozgásműveletei, de elég ahhoz, hogy becsattmellű, vézna emberek helyett, izmos, életerős, jókedvtől duzzadó embereket neveljen. A nőemancipáció legszebb diadalának tekinthetjük, hogy svéd tornatereken száz és száz lány mutatja büszkén izmos vádlóját. Nem véletlenszerű, hogy a Skandináv-államokban a legkevesebb az analfabéták és bűnösök percentje. Az egészséges test, a jólnevelt akaratú bizonyára jobban meg tudja találni a boldogulás útját, mint a petyhüdt, alkoholtól butított egyén.

A tornát ugyanis nem szabad úgy felfogni, hogy a mesterséges munka egypár izmot megerősít és pont. A torna önfegyelméssel kell, hogy járjon és itt kapcsolódik jótékony hatása a pszichológiába. Csak Svédországban volt lehetséges oly sikeresen küzdeni az alkohol ellen — ép a tornában nevelt akaratú bázisán — hogy a törvényhozás úgy intézkedett, ha a svéd rendőr részeg embert talál, szállodába viszi egy kocsin, lefekteti ott aludni s a költségek azt a kocsmáros terhelik, ahol leitta magát.

Eddig is látnivaló volt, hogy a tornával együtt egy magasabbfokú higiénia jár együtt, jó levegő, tisztaság, aminek a megszeretése nem utolsó eredmény.

Az angol, nevezetesen az amerikai még szélesebb vonalon érvényesíti a testedzést, ahogy ő mondja: a „Physic Cultur” hatalmas szakfolyóiratai vannak e tárgynak. Clubbok alakultak, amelyeknek tagjaiban mennyi apostolt nyert a higiénia, a kifejezetlen akaraterő, a jellem.

Nem szabad összetéveszteni a testedzéssel a ma divatozó sportversenyeket. A legtöbb atléta idő előtt hal meg szívbillentyű-hibában, tüdő-tágulásban, vesebajban. A versenyeket törvényileg el kellene tiltani, mert bennük nem a sport szolgálja az egészséget, hanem az egészséget áldozzák fel a sportnak.

A testedzés józan határát igen ügyesen választotta meg fővárosunk, amikor a Jegutóbbi napokban elrendelte, hogy iskoláiban ezentúl minden óra után ki kell nyitni az ablakokat és a tanár, illetve a tanító vezetése mellett, aki épp órát tartott svédgyakorlatokat kell két percig végezni.

A főváros közoktatási ügyosztályának a rendelete egy csapásra változtatott a kultuszminisztériumnak azon a humoros nézetén, mely szerint heti két tornaóra megőrzi a test erejét.

A tanárok, tanítók, tanítónők hiába tiltakoznak ellene, a rendelet életbe lépett, a tornatanárok végig járták az osztályokat és megmutatták, hogyan lehet padok dacára, hideg dacára egészséget csinálni.

A tanárok egyesülete kimondta, hogy napi öt óra után két-két perc, az egy héten egy óra tanítási többlet, ők ezért pénzt kérnek.

A tanáregyesület be fogja látni, hogy a közegészségügy, a tuberkulózis ellen folytatott küzdelem van olyan magasosztású ügy, hogy a tanár részéről heti egy óra adót követel-hessen. A főváros okos rendeletei itt nem álltak meg. Városi költségen lépjárat látesit minden egyes iskolájának, ahol nem fizet a tanuló semmiféle díjat. Ha van az iskolának elég tágas udvara, azt rendezi be erre a célra, ha nincs, akkor valamelyik üres telkét jelöli ki és rendezi be. És ez az intézkedés nemcsak a középiskolákra fog kiterjedni, hanem az elemi iskolákra is.

A főváros intézkedését feltétlenül követnie kell a vidéknek. A városok átvehetik mindenben a rendszert, a faluk pedig annál inkább kiterjeszthetik, mert ott van sok és jó levegő. Jelemtelenek ügynek látszik, minden befektetés napi 10 perc s az eredmény egy jókedvű és egészséges generáció.

Mérnöki kinevezés. Dr. Purgly Sándor főispán az ujonnan szervezett másod-mérnöki állásra Fehér Jenő zombori államépítészeti mérnököt nevezte ki.

Sport.

SPORT-NAPTÁR.

Szeptember 14-én délután 4 órakor Baján BSE—Bácska Szabadkai AC ellen bajnoki futballmeccs.

Szeptember 21-én délután fél 4 órakor bajnoki futballmeccs BSE—Szabadkai Munkás TE Baján.

Szeptember 28-án délután fél 4 órakor Baján bajnoki futballmeccs BSE—Szabadkai TC között.

Október 5-én Zomborban ZSE—BSE bajnoki futballmeccs.

Október 12-én délután 3 órakor bajnoki futballmeccs Baján az Újvidéki AC etlen.

Október 19-én délután 3 órakor bajnoki futballmeccs Baján a Szegedi TK ellen.

Október 26-án Baján délután fél 3 órakor bajnoki futballmeccs BSE Szegedi Munkás TE kööött.

November 2-án Baján délután fél 3 órakor bajnoki futballmeccs BSE—Újvidéki TK.

November 9-én üres.

November 16-án üres.

November 23-án Szabadkán bajnoki futballmeccs a Szabadkai SC ellen.

Hirek.

Áthelyezés. A földmivelésügyi miniszter Alföldy Pál gazdasági tanárt, bajai földinket, Lugosról Hódmezővásárhelyre helyezte át.

A lökerti cabaré. F. hó 14-én holnap, vasárnap este lesz megtartva. Nagy fehér plakátok fekete betűi köszöntik a sétálókat, a kirakatokból és a hirdetőoszlopokról. A városba mindenfelé szétküldött meghívók foglalnak helyet minden családnak asztalán. Befejeződtek a próbák, elkészült az ügyes, de rém nehéz rendezés. Teljesen felkészülve várják a szereplők az előadás estjét. A folyamatosan tartott, szorgalmas próbálás, a szerencsés szerepkiosztás, a szereplők kedvező összeállítása pompás eredményt produkál. Molnár Ferenc brilliáns ötletességű, kacagató apróságai, a szellemesen aktuális strófák, a magas művészetű zongora és hegedűjáték, az ügyes conferálás töltik be az estét. Az egész cabaré a közönség rokonszenve és meleg érdeklődése kísérette első perctől fogva mindvégig. A bajai publikum színe-virága ott lesz vasárnap este a Lökertben, igazán élvezni fogja a művésztelést, kellemesen tölti majd el idejét. A szereplők a dicsőség, elismerés, meg a közönség szeretete lesz. — Ma este volt a főpróba, teljes diszletezéssel, — már amennyire a helyi viszonyokhoz képest lehet — pompásan, remekül ment minden. Kitűnő minden szám, kiválóak a szereplők.

Neveket még most nem említünk, majd az előadás után bőven beszélünk mindéről.

Az iskola és a patronage. A bajai Pártfogó Egyesület titkára, Kelemen József dr. Erdős Jakab polg. iskolai igazgató meghívására a felekezeti, a görögkeleti szerb és az izr. iskoláknál működő tanerők értekezleten, majd Novoth István áll. elemi isk. igazgató felhívására az állami tanítók értekezletén jelent meg, melyen a tanítóknak a patronage terén való cselekedéséről, nélkülözhetetlen munkáját vázolta, kérte, hogy az Egyesületbe testületileg lépjenek be. Mindkét tanítói értekezlet egyhangúlag mondta ki a Pártfogó Egyesületbe való belépését. Reméljük, hogy ezzel a helyi patronage hatalmas lépéssel halad a kijelölt, igaz emberszereteten nyugó célja, boldogabb emberi lét teremése felé.

Új fegyvereket kapnak a rendőrök. Örömmel inunk minderről, ami haladást, előbbre jutást jelez minálunk. Sok szó esett rendőrségünk újjaszerzéséről, felfrissítéséről, modern alapra helyezéséről. A bajai rendőrség továbbfejlesztése ismét előbbre haladt egy nagy lépéssel. Arról van szó, hogy modern lőfegyverrel látják el a rendőrlégénységet. Rendőrségünk az új fegyver megvásárlása alkalmával a Frommer-féle ismétőpisztolyokat találta alkalmasnak a használatra. Ilyen lőfegyverrel vannak felszerelve a m. kir. csendőrség emberei is. Csütörtökön, folyó hó 10-én délután 5 órakor tartotta meg lövőpróbát az új fegyverekkel dr. Molnár Mihály rendőrfőkapitány és Oltványi István rendőrfogalmazó vezetésével a rendőrlégénység. Megmagyarázták a legénységnek a Frommer-fegyver szerkezetét, kezelési módját, próbálták a fegyvereket, néhány lövést eszközölvé. A fegyverpróba pompásan bevált és így van remény, hogy rövid időn belül modern, kitűnő fegyverekkel lesz felszerelve a bajai rendőrlégénység.

A sükösdői csendőrségnél súlyos beteg lett egy letartóztatott ember. A sükösdői csendőrség letartóztatotta Nádudvaron munkaközben Endler Márton munkásembert. Endler a lovascsendőrök előtt poroskált gyalogosan az országuton. Utközben erősen kimelegedett és megszomjazott, ezért egy utszéli kutból vizet ivott. A szerencsétlen ember úgy látszik meghűtötte magát és fej-tífuszban megbetegedett.

Elopott hatyék. Lamberger Mór szentjánosi házában levő kis tavaról néhány nap előtt két hatyut loptak el ismeretlen tettesek. Tegnap ismét átmászott egy fiatal suhanc a ház kerítésén és a harmadik, árván maradt hatyut is el akarta emelni. Lamberger Mór szakácsnője azonban észrevette és kiáltozni kezdett, mire a tolvaj megijedt és megugrott. A tolvajt keresi a csendőrség.

Segéd-szerk.: FISCHEL FERENCZ

SZEPTEMBER 16-án és

kedvezőtlen időjárás esetén

17-én Csantavéren

Basch Vilmos ur birtokán,
Jovánovich-féle szálláson

MOTOREKE bemutatást

rendezünk, mely alkalommal egy

Cormick-féle benzintraktor kerül Eberhardt-féle
motorekével bemutatásra

és amelyre a t. gazdaközöniséget, valamint az
érdeklődőket ezennel tisztelettel meghívjuk.

Drescher Gyula, Baja

és az International Harvester Company.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy

írászábo üzletemet

Mátyás király-tér 10-ik szám alá, (járásbíroság átellenébe) helyeztem át.

Készítek elegáns férfi- és gyermek-ruhákat. Javítást és vasalást elfogadok jutányos áron.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri tisztelettel

Babocsay Károly.

Pontos kiszolgálás.

Nagy választék gyapjú szövetekben.

Földeladás.

A JAUKÓI-DÜLÖBEN
A VOLT PFEIFFER-
FÉLE 9332 □-ÖL
TERJEDELMŰ ELSŐ-
RENDŰ SZÁNTÓ-
FÖLD SZABADKÉZ-
BŐL ELADÓ. CIM A
KIADÓ-HIVATALBAN.

Özv. Jorgovits Sándorné
kézimunka tüzlete elköl-
tözés miatt azonnal
- - - átadó. - - -

Kiadó lakás.

5 parkettázott szobából álló
E M E L E T I

lakás

— megfelelő mellékhelyiségek-
kel — f. évi november 1-re
kiadó. Bővebb értesítést ad a
„Polgári Olvasó Egylet“
Elnöksége.

Vagyonörző és biz-
tonsági vállalat
magas fizetéssel

éjjeli öröket

alkalmaz. Katonaviselt
egyének jelentkeznet-
nek a vállalat tulajdo-
nosánál Attila-utca 5.
szám alatt. (Belváros.)

Hirdetések
jutányos áron
felvételnek a

BAJA

kiadóhivatalában

Kazal József

könyvnyomdájában,

a Központi szállóval szemben.

Telefonszám 45.

Egy jó ház-
ból való fiu

TANONCZUL

azonnal
felvétetik

Kazal József könyvnyom-
-: dájában, Baján. ::

Tyukszem, Excelsior

bőrkeményedés, szemölcs

48 óra alatt eltűnik a „CANNABIN“
használatát után. Üvegje 1 kor.,
postadíjjal 1.40 kor.
Három üveg bérmentve 3 korona.

HINTÓPOR

48 óra alatt elmulasztja

a kéz-, láb- és hónaljzizadást,
1 doboz 1 kor., postadíjjal 1.40 kor.,
3 doboz bérmentve 3 kor.

Hizlalásra legalkalmasabb 40% phosphorsavat tartalmazó

Takarmánymész,

mellyel a disznóknál nagyon könnyen 300 kiló hizlalási súly érhető el.
Alkalmazható azonfelül baromfi, borjúk, juhok, marhák, ökrök és lovak-
nál. 4 1/4 kiló ára, mely hónapokig elég 5 kor. 80 fillér utánvétel bér-
mentve. — Utánvétel vagy a pénz előzetes beküldése mellett küldi:

Dr. FLESCHE „Korona“-gyógyszertára Győr 99.

Egy 4 szobás

lakás

kiadó. — Cim

a kiadóhivatalban.

Dr. Wallehsausen Gyula
ORVOS

lakását Czirfusz Ferenc

(Kaszárnya)-utca 32. szám alá
helyezte át.

INGYEN, ráfizetés nélkül becsereél öreg, használt
gramofonlemezeket ujakra **WAGNER**
„Hangszerkirály“ Budapest, József-körut 15. szám.
Árjegyzék ingyen. Cimre ügyeljen.

OLCSÓ Kobrak-cipők.

A nagyérdemű közönség szives tudomására
hozom, hogy a LEGJOBBNAK elismert **KOBRAK-**
cipők talpában feltüntetett fix árából a mai nap-
tól fogva tiz százalék engedményt adok.

Tisztelettel

Lázár Sámuel.

